

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов

Курсова робота з педагогіки на тему: «Роль іноземної мови в громадянському вихованні учнів сучасної гімназії»

Студентки групи **СОа 21-21** денної форми здобуття освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти філологічного факультету освітніх технологій (**спеціальність 014 Середня освіта** (за предметними спеціальностями), **спеціалізація 014.021 Англійська мова і література, освітньо-професійна програма Іноземні мови та літератури, методика навчання іноземних мов і зарубіжної літератури (англійська мова і друга західноєвропейська мова)**))

Качур Анастасії Сергіївни

Науковий керівник:

кандидат педагогічних наук, доцент Соловей М. І.

Оцінка за 4-бальною шкалою _____

Оцінка за 100-бальною шкалою _____

Оцінка за шкалою ЄКТС _____

Члени комісії: _____
(підпис) *(Прізвище та ініціали)*

(підпис) *(Прізвище та ініціали)*

(підпис) *(Прізвище та ініціали)*

КИЇВ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЛІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ГРОМАДЯНСЬКОМУ ВИХОВАННІ ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ	
1.1 Сутність громадянського виховання, його особливості, мета та завдання.....	6
1.2 Важливість іноземної мови в громадянському вихованні	8
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ШЛЯХІВ ЗДІЙСНЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИХОВАННЯ В ПРОЦЕСІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
2.1 Шляхи здійснення громадянського виховання на уроках іноземної мови	10
2.2 Досвід здійснення громадянського виховання в Україні	11
2.3 Зарубіжний досвід здійснення громадянського виховання у Канаді	13
2.4. Зарубіжний досвід здійснення громадянського виховання у США.....	14
ВИСНОВКИ	17
РЕЗЮМЕ	19
АБСТРАКТ	20
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	21

ВСТУП

Громадянська освіта є невід'ємною частиною суспільства. Суспільне виховання відіграє надзвичайно важливу роль для кожної людини у сучасному світі. Адже воно допомагає громадянам зрозуміти свої права та обов'язки, а також формує їхню свідомість і, відповідно, громадянську позицію. (Нерушенко О. В.)

Проблема громадянського виховання у сучасному світі є актуальною не тільки для педагогічних колективів шкіл та вищих навчальних закладів, але в цілому для країни, адже це турбота всього народу. Оскільки для підростаючого покоління дуже важливо бути відповідальними, свідомими та активними громадянами, тобто особистостями, яким притаманні певні якості, риси характеру, вчинки, поведінка та спосіб мислення, які стануть основою до саморозвитку цих людей, а також розвитку демократичного громадянського суспільства.

У сучасному світі іноземна мова грає ключову роль у формуванні громадськості, адже саме уроки англійської мови сприяють розумінню іноземної та власної культури. Ці уроки спрямовані на формування уміння спілкуватися іноземною мовою, знати історію, традиції та звичаї не лише свого народу, але розуміти культурні цінності того народу, мову якого вивчають.

Тему громадянського виховання досліджувало безліч вчених. Наприклад, Платон вважав, що метою виховання є здійснення впливу на дітей таким чином, щоб у них ще з дитинства було бажання стати досконалим громадянином. (Завадка Д. О., 2021)

В.О. Сухомлинський поширював ідею виховання підростаючого покоління у дусі громадянськості, тобто усвідомлення людьми своєї відповідальності за все, що відбувається у їхній країні. (Сущенко А., Сущенко Л., 2019)

Завдяки зусиллям Платона, Арістотеля та Сократа ідея громадянського виховання остаточно сформувалася та стала традиційною для всіх гуманітарних та суспільних наук. Адже громадськості вивчають не тільки у сім'ї та на уроках іноземної мови, але і на інших уроках: математики, громадянської освіти, захисті Вітчизни, географії, біології та фізичної культури.

До сучасних дослідників теми громадянського виховання належить П. Вербицька, яка розглядає цілеспрямований процес громадянського виховання як підготовку молодого покоління до життя у системі соціальної взаємодії та активної участі у суспільних процесах, метою якої є формування громадянської компетентності учнів. (Рагозіна В. В., 2017)

Ці дисципліни мають неабиякий потенціал до того аби виховати людей, які мають добре розвинуті громадянські та соціальні компетентності. Тобто характеризується тим, що вона є активним громадянином своєї держави, ефективно взаємодіє з суспільством, цікавиться суспільно-політичним життям своєї громади, міста і країни, розуміє та сповідує демократичні цінності, уміє відповідати за свої слова, а також аргументувати власну точку зору під час взаємодії з іншими людьми та добре знає історію і усвідомлює важливість її незалежності. Варто зауважити, що історію не обов'язково знати всю напам'ять. Головне – це розуміти її та знати базові речі.

Актуальність проблеми та її недостатнє дослідження зумовили вибір нашої курсової роботи.

Об'єкт: процес навчання іноземної мови в сучасній гімназії.

Предмет: шляхи громадянського виховання школярів засобами іноземної мови у сучасній гімназії.

Мета: обґрунтувати сутність і зміст громадянського виховання в сучасних умовах, проаналізувати ефективні шляхи його здійснення в освітньому процесі з іноземної мови у сучасній гімназії.

Об'єкт, предмет та мета дослідження зумовили такі **завдання**:

1. Проаналізувати сутність громадянського виховання.
2. Визначити важливість іноземної мови в громадянському вихованні.
3. Проаналізувати шляхи здійснення громадянського виховання на уроках іноземних мов.
4. Проаналізувати шляхи здійснення громадянського виховання в Україні під час вивчення іноземних мов.
5. Проаналізувати шляхи здійснення громадянського виховання закордоном під час вивчення іноземних мов.

Методи дослідження:

Під час написання курсової роботи були використані такі методи дослідження: теоретичні, емпіричні (бесіда з викладачами гімназії) та порівняльний аналіз різних шляхів організації громадянського виховання під час уроків іноземної мови в Україні та закордоном.

Практична частина нашого дослідження здійснювалася шляхом спостереження та взаємодії із вчителями та учнями сучасної гімназії.

Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, резюме українською та англійською мовами та списку використаної літератури.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЛІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ГРОМАДЯНСЬКОМУ ВИХОВАННІ ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ

1.1 Сутність громадянського виховання, його особливості, мета та завдання

У сучасному світі кожна особистість є невід'ємною частиною життя суспільства. Суспільство складається з великої групи людей, які зв'язані соціальними зв'язками, відносинами та взаємодіями, мають спільну культуру, традиції, звичаї, територію, цілі та інтереси.

Сучасний етап розвитку українського суспільства характеризується як період перетворювальних процесів. Цей період для кожної людини є надзвичайно важливий, адже він зумовлений пошуком власного шляху розвитку та формування цінностей.

Молодь є активною силою політичних змін і залежно від того, які цінності та погляди вона принесе у ці зміни, багато в чому буде залежати майбутнє суспільства та країни в цілому. Тому, громадянське виховання учнівської молоді, підготовка до активної життєдіяльності є важливими складовими розвитку Української держави.

Звідси випливає, що сучасні заклади професійної освіти в Україні та за кордоном вимагають докорінного переосмислення виховної системи та оновлення змісту, форм та методів духовного становлення особистостей на засадах гуманізації життєдіяльності.

Отже, кожен з нас живе у світі, де громадянська освіта – це важливий аспект виховання учнів. Тому, у кожному класі з 1 по 12, учням дається можливість навчитися, що значить бути відповідальним і активним у класній та в інших громадах, до яких вони належать в школі або поза школою. Важливо

донести учням, що вони належать до багатьох громад і, зрештою, до світової громади.

Громадянська освіта озброює учнів необхідними знаннями та навичками, щоб вони могли брати участь у діяльності, до якої залучені громадяни в умовах демократії. Це дозволить їм бути відповідальними громадянами, користуватися громадянськими свободами та виконувати свої обов'язки.

Громадянське виховання на уроках важливе для формування учнів як активних членів суспільства. Це допомагає їм розвивати критичне мислення, вміння спілкуватися з іншими людьми та розуміти свої права і обов'язки. Громадянське виховання також сприяє вихованню толерантності, поваги до інших культур і поглядів, а також умінню вирішувати конфлікти мирним шляхом. (Нерушенко О. В., 2016)

Метою громадянського виховання – сформувати свідомого громадянина, якому будуть притаманні високі моральні ідеали суспільства, любов до Батьківщини, до її національних героїв та історичного минулого та відповідальність за виконання громадянського обов'язку. (Нерушенко О. В., 2016)

Основними завданнями громадянського виховання є :

Формування політичної свідомості людини. Тобто надання учням певних знань і, відповідно, розуміння політичних дій, які неабияк важливі для участі в громадському житті.

Формування міжкультурної толерантності. Це сприяє повазі учнів до культури рідного краю, взаєморозумінню та толерантному спілкуванню з представниками різних національних груп.

Формування соціальної відповідальності: громадянська освіта навчає людей бути відповідальними громадянами та свідомо брати участь у громадському житті.

Формування громадянської свідомості: вона базується на спільних цінностях та готовності брати на себе відповідальність.

Формування правосвідомості: основою якої є усвідомлення своїх свобод та обов'язків.

Формування критичного мислення: політичні ситуації вимагають критичного аналізу, висловлення власної думки.

Формування почуття ініціативи: тобто бажання брати участь у суспільно-політичному житті.

1.2 Важливість іноземної мови в громадянському вихованні

Знання іноземної мови — це ключ до успіху у сучасному світі, адже це дозволяє людям краще спілкуватися, відкриває для них безліч можливостей щодо працевлаштування. Вивчення іноземної мови розширює кругозір і перспективи на світ. Це дозволяє людям отримати доступ до культури, мистецтва та літератури будь-яких культур, які можуть збагатити їх життя.

Загалом, іноземні мови виховують людину як особистість. Адже недарма німецький філософ та письменник Йоганн Вольфранг фон Гете зазначив: «Скільки мов ти знаєш – стільки разів ти людина».

Іноземна мова відіграє ключову роль в громадянському вихованні, оскільки це дозволяє кожній людині спілкуватися з представниками будь-яких країн, розширюючи свій кругозір та культурний розвиток. У сучасному світі вміння спілкуватися іноземною мовою неабияк сприяє розвитку толерантності, розумінню та поваги до інших культур та традицій. Це допомагає в уникненні конфліктів та сприяє сприйняттю себе як частину світового співтовариства.

Іноземна мова як навчальний предмет стає інструментом полікультурного розвитку особистості, допомагає учням усвідомити те, що вони належать до певної громади чи культури та є тими особами, які відчувають відповідальність за свої вчинки, за свій народ та країну.

Предмет "іноземна мова" займає особливе місце, адже він не тільки знайомить з культурою країн мови, яку вивчають, але й шляхом порівняння відтілює особливості своєї національної культури, знайомить із загальнолюдськими цінностями.

Отже, поєднання уроків іноземної мови з громадянською освітою може дати учням кілька переваг:

Покращення рівня англійської мови: вивчення мови – це не тільки вивчення лексики та граматики, але й вміння спілкуватися. Поєднання уроків англійської мови з уроками громадянської освіти дозволяє учням говорити на різні громадянські теми та ставати всебічно розвиненими особистостями, справжніми обізнаними громадянами своєї країни.

Можливість розвинути навички критичного мислення: на уроках іноземної мови є безліч тем, які потребують критичного мислення.

Сприяє міжкультурному розумінню: на уроках іноземної мови учні дізнаються про культуру, традиції, звичаї, цінності різних культур.

Можливість покращити свій активний і пасивний вокабуляр: вчителі на уроках показують додаткові статті, матеріали, інформацію на громадянські теми. Це дає учням можливість вивчити нову лексику з цих матеріалів та активно її використовувати під час своїх діалогів, роздумів тощо.

Можливість сформувати толерантне ставлення до думки інших та почуття власної гідності: на уроках іноземної мови кожному учневі дається можливість висловити свою точку зору думку стосовно тієї чи іншої теми. Звичайно ж, що кожен з них хоче аби їхню думку вислухали та прийняли і цінували, тому ставляться з повагою до думки інших, тобто формують свою толерантність. (Svetlana Korosten, 2015)

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ШЛЯХІВ ЗДІЙСНЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИХОВАННЯ В ПРОЦЕСІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1 Шляхи здійснення громадянського виховання на уроках іноземної мови

У сучасному світі особлива роль у створенні системи громадянського виховання відводиться школі. Саме вчителі є тими людьми, які повинні зародити в молодому поколінні почуття державності, закласти паростки гордості за свою країну, за вчинки своїх предків. Тобто, підготувати справжніх українських громадян.

У школах є безліч предметів, на яких дітей навчають громадськості. Проте, урок іноземної мови посідає особливе місце. Оскільки під час вивчення цієї мови учні формують вміння та навички користуватися чужою мовою як засобом одержання нової корисної інформації. Загалом, вивчення іноземної мови дає змогу креативно та творчо мислити.

Існує багато способів реалізації громадянської освіти на уроках іноземної мови. Ось декілька прикладів здійснення громадянського виховання на уроках англійської мови.

Навчання в класі на уроках: вчителі намагаються поєднати життя учнів з навчанням. Для цього вони пропонують їм різноманітні завдання комунікативного спрямування. Наприклад, рольові ігри, проєкти, опис листів, малюнків тощо.

Також запровадження спеціального предмету «громадянська освіта»: Оволодіння школярами системою знань про суспільство та, власне, людину певними вміннями у процесі вивчення різних предметів. Наприклад, історії України, всесвітньої історії, літератури, громадянська освіта, Я досліджую світ.

Навчання за допомогою інтерактивних методів: рольові ігри, соціодрама, метод відкритої трибуни, «мозкові атаки». Це дає можливість учням створювати ситуації під час яких вони побачити як відбуваються різноманітні процеси в країні та спробувати свої сили.

Навчання через спілкування: проведення так званих бесід, диспутів, лекцій та семінарів на патріотичні теми. Такий метод громадянського виховання покликаний формувати поведінкові норми, які включають у себе вироблення умінь критично розглядати проблему з усіх боків, міркувати, аналізувати, ставити питання, робити власні висновки.

Навчання поза школою: організація позакласної та позашкільної виховної роботи, яка сприяє не тільки збагаченню учнів знаннями, уміннями та навичками, а й залученню школярів до діяльності, яка розвиває якості громадянина.

2.2 Досвід здійснення громадянського виховання в Україні

На основі власних спостережень, ми побачили безліч шляхів реалізації громадянського виховання під час навчання. І ми приємно здивовані, що громадянська освіта або виховання в дітей громадськості наскільки сильно цінується в Україні.

Для дослідження ми обрали гімназію № 3 у м. Ямпіль Вінницької області.

На уроках іноземної мови, географії, історії, громадянської освіти і всіх інших вчителі використовують різноманітні методи організації громадянського виховання.

Наприклад, на уроках громадянської освіти учні вивчають права людини, основи демократії тощо. На всіх інших уроках, зокрема, на уроках іноземної мови, вчителі організують різноманітні обговорення. Вони залучають учнів до обговорення важливих суспільних питань та прийняття колективних рішень.

Також вчителі залучають учнів брати участь у різних громадських заходах та акціях.

Вчителі не тільки говорять про важливість громадянської освіти, але й використовують різні матеріали, такі як відео, статті, фото для того аби показати цінність громадянської освіти.

Використовують ЗМІ та соціальні платформи для підвищення обізнаності про громадянські проблеми.

У четвер вранці класні керівники проводять виховні години, на яких порушують різні громадянські теми.

Вчителі заохочують дітей до волонтерської діяльності. Таким чином, що учні приносять солодощі або якісь фрукти у школу, де вони влаштовують ярмарку і вилучені кошти відправляють на потреби армії.

Вчителі залучають дітей у процеси місцевого самоврядування, де вони дають учням можливість приймати рішення.

Наприклад, під час уроків англійської мови учитель при вивченні кожної теми дає учням можливість розкрити у собі патріотичну сторону: під час вивчення теми «природа і погода» вчителька пропонує учням рольову гру «я – природоохоронець» або ж гра, або челендж «кожна маленька справа приносить користь». Завдання цієї гри – зробити фото або відео про свій внесок у боротьбу за чисте довкілля. Метою цієї гри є виховання справжнього громадянина, який буде знати свої обов'язки та буде готовий брати участь в громадських заходах.

Наступна вправа, яку використовують на уроці іноземної мови вчителі це «трибуна спікера», де вони за допомогою структури «If I were you, I would ...» висловити свою власну думку стосовно різних проблем.

Існує ще одна яскрава вправа, якою вчителі користуються при вивченні теми “Social issues”. Ця вправа передбачає створення реклами виборчої кампанії

майбутнього мера або президента та опис проблем, з якими наше суспільство зараз стикається та запропонувати шляхи його вирішення.

Ми вважаємо, що вчителі цієї школи роблять величезний внесок у розвиток дітей. Їхні дії можуть сприяти підвищенню свідомості громадян про їхні обов'язки, а також сприяти формуванню активної громадянської позиції в суспільстві.

2.3 Зарубіжний досвід здійснення громадянського виховання у Канаді

Громадянське виховання є важливою частиною освіти. Тому учні з 1-12 класи вчаться бути відповідальними та активними учасниками насамперед класної громади, аби потім застосувати ці знання та навички в діяльності інших громад.

Громадянське виховання в Канаді спрямоване на розвиток громадянських цінностей, включаючи рівність, толерантність, демократію та участь у громадському житті. Воно включає в себе викладання прав та обов'язків громадян, повагу до різноманітності культур та переконань, а також навчання активно брати участь у прийнятті рішень на користь усього суспільства. Уроки громадянського виховання проводяться у школах та різноманітних громадських організаціях для формування відповідальних, обізнаних та активних громадян Канади.

Громадянська освіта у Канаді реалізується у контексті абсолютно всіх шкільних дисциплін. Метою кожного педагога є навчити дітей критичного мислення та сформуванню навички вдумливого підходу до усвідомлення своєї громадянської позиції в суспільстві. (Анна Степанова-Камиш, 2023)

Шляхи реалізації громадянського виховання у Канаді.

Навчання на уроках: соціальні науки (історія, географія). Основне їхнє завдання – виховання почуття самоідентичності. Вони допомагають сформувати усвідомлення ідентичності дитини та її позиції в суспільстві.

На уроках іноземної мови канадці читають твір і проводять паралелі із сучасним або з самим собою (наприклад, вчителі ставлять учням питання: « а які в тебе є традиції, а як ти вчиняєш у подібних обставинах?»).

Навчання через проекти: щоб відповісти на головне питання соціальних наук – хто я такий – у канадських школах використовується велика кількість проектних робіт. Це можуть бути й художні, і творчі, і дослідницькі проекти.

Навчання через співпрацю з так званими громадянськими партнерами – державними установами. Це можуть бути різні установи. Наприклад, поліція, музеї, парки, пожежна станція тощо. Партнерство з цими організаціями є надзвичайно корисним для учнів, адже вони поступово формуватимуть власне бачення перспектив на майбутнє країни.

У канадських школах вчителі використовують інтерактивні методи навчання. Тобто, спочатку вони розповідають певну інформацію про суспільно-політичне життя громади, деякі факти про країну та місто. Потім дають учням можливість обговорити у групі різні питання. Завдяки цьому учні зможуть аргументувати свою точку зору та толерантно відноситися до думки інших.

На уроках іноземної мови уроки в Канаді викладаються умовно у двох частинах.

Перша – це спадщина та ідентичність. У чому її сутність ? Учні читають різні тексти, статті іноземною мовою, слухають розповіді вчителя про обов'язки громадян у минулому та у сучасному світі.

Друга частина – це люди та середовище. Вчителі створюють атмосферу, яка буде комфортною для всіх учнів, де кожен учень зможе слухати інших людей і висловлювати свою думку на різні громадські теми не боячись, знаючи, що його думка цінна. (Анна Степанова-Камиш, 2023)

2.4 Зарубіжний досвід здійснення громадянського виховання у США

У Сполучених Штатах громадянська освіта відіграє вирішальну роль у вихованні інформованого та залученого громадянства. Її викладають у школах, щоб допомогти учням зрозуміти свої права, обов'язки та роботу уряду. Громадянська освіта в США спрямована на сприяння соціальній відповідальності, критичному мисленню та повазі до різних точок зору. Це вважається необхідним для підтримки здорової демократії та підготовки людей до активних і відповідальних членів суспільства.

Під час нашого дослідження ми мали можливість поспілкуватися з українцем Костем Римаром з м. Києва, який полетів отримувати міжнародний бакалаврат у Вірменію за програмою United World Colleges. А зараз навчається в престижному американському університеті St. John's College. Громадянська освіта була невід'ємною складовою академічного досвіду хлопця.

Костянтин говорив про те, що хоч у нього в школі не було предмету громадянської освіти, він всеодно здобував цю освіту.

Він отримував знання неформальним способом, адже у них не було пар та лекцій, тільки семінари, на яких він з однокласниками обговорював теми громадського життя.

У США вони все вивчають крізь призму людей з якими спілкуються. Це найкращий спосіб дізнатися про громадянську освіту – через перспективи інших людей, їхні пріоритети. В університеті, штаті Меріленд усі учні цінують досвід один одного та вчителів, адже досвід кожної людини – безцінний, унікальний та неповторний. (Ангеліна Грицей, 2021)

Досить – цікавим є те, що держава виділяла певні кошти, за які кожен студент міг би реалізувати проєкт, який стосувався б громадянської теми.

Цей хлопчик організував серію подій, куди запрошував громадських і політичних діячів.

Особливістю викладання цього університету за словами Костянтина, є індивідуальний підхід викладачів. Якщо у школі чи в університеті не має предмету громадянської освіти, то діти всеодно можуть здобути необхідні знання та навички у межах місцевого проекту.

Приміром, у штаті Мериленд є безліч ініціатив, які допомагають іспаномовним меншинам вивчити англійську й отримати доступ до державних сервісів.

У коледжі, де навчається хлопець є програма оплачуваних стажувань Hudson Internship. Студенти на три місяці можуть піти працювати в якусь організацію, часто таку, яка безпосередньо працює з громадянським суспільством або державними органами.

Загалом громадянська освіта за кордоном дає час і можливість втілювати власні ініціативи в життя та досліджувати певні теми без вказівок зверху. Самі заклади освіти лише керують процесом і, за потреби, підказують, на що краще звернути увагу.

ВИСНОВКИ

Роль іноземної мови у громадянському вихованні учнів є ключовою. Тому головною метою школи у сучасному світі є виховання учнів як члена правового суспільства, демократичної держави, яка відчуває і цінує ідеали свободи і рівності.

Громадянська освіта покликана вселяти в людей упевненість, віру у власні сили.

Наслідком і результатом громадянської освіти має бути формування людини, якій будуть притаманні такі якості: почуття власної гідності, вміння шанувати права людини та вміти їх захищати, уміння мислити критично (адже громадянська освіта має бути зорієнтована на уміння індивідів міркувати, аналізувати, висловлювати власну думку та робити висновки), політична освіченість та відданість демократичним цінностям (кожен громадян України повинен сповідувати цінності суспільного життя, знати права людини, традиції і звичаї країни, у якій проживає, знати закони та дотримуватися їх), вміння розв'язувати конфлікти шляхом компромісу, бути толерантним до думки інших людей, бажання брати участь у громадському житті не тільки міста, але і країни в цілому.

Школа, а саме вчителі – це ті люди, які здатні виховати справжніх громадян – патріотів України. У руках педагога майбутнє країни, оскільки вони виховують своє продовження. Перед тим як відпустити учнів «у вільне плавання», вчителі мають навчити їх «плавати», допомогти знайти їм маяк, який покаже їм правильну дорогу або ключ, яким вони відкриють двері у правильний та щасливий світ.

Надзвичайно важливим є те, щоб сам педагог був патріотом, адже неможливо виховати справжнього громадянина «на словах». Це можливо тільки при

демонстрації вчинків: педагог має брати активну участь у суспільному житті, цінувати рідну мову, культуру тощо .

Як результат, дитина буде наслідувати позитивні вчинки учителя.

Отже, школа – це заклад, де зароджується почуття патріотичності у кожного учня. Тому кожен педагог повинен обов'язково організовувати навчання таким чином, щоб мати позитивний результат у громадянському вихованні. Вчителі повинні використовувати різноманітні прийоми та засоби патріотичного виховання. Проте, використання цих прийомів потребує від вчителя врахування вікових особливостей учнів. Також педагоги повинні обирати цікаві матеріали, факти, статті, розповіді з власного життя, які дадуть поштовх або стануть основою у формуванні громадянських якостей. Це є запорукою на шляху до громадянського виховання. Воно завжди було важливе, особливо зараз у сучасних умовах, воно неабияк потрібне.

Здійснення громадянського виховання за кордоном під час вивчення іноземної мови може включати участь у міжнародних обмінах, участь у міжнародних проєктах тощо.

В Україні також існують шляхи здійснення громадянського виховання під час вивчення іноземної мови, такі як впровадження громадянсько-орієнтованих проєктів, організація волонтерської діяльності учнів тощо.

Отже, громадянське виховання у контексті вивчення іноземних мов в гімназії відіграє ключову роль у формуванні активної громадянської позиції учнів.

РЕЗЮМЕ

У сучасному світі тема громадянського виховання є надзвичайно актуальною. Суспільна та педагогічна значущість проблеми зумовили вибір теми курсової роботи: «Роль іноземної мови в громадянському вихованні учнів сучасної гімназії».

Курсова робота складається зі вступу, двох розділів і висновку. Обсяг роботи складає 23 сторінки. У списку використаної літератури 28 джерел, зокрема 9 — англійською мовою.

У першому розділі роботи обґрунтовано сутність, мета та завдання громадянського виховання, подано короткий огляд теоретичних питань та з'ясовано роль іноземної мови у громадянському вихованні.

У другому розділі розкрито практичні питання з даної теми: шляхи здійснення громадянського виховання на уроках іноземної мови в Україні та за кордоном.

Ключові слова: громадянське виховання, рольова гра, патріотизм, іноземна мова.

ABSTRACT

In the modern world, the topic of civic education is extremely relevant. The social and pedagogical significance of the problem determined the choice of the topic of the course work: "The role of a foreign language in civic education of the younger generation."

The coursework consists of an introduction, two chapters and a conclusion. The volume of the work is 23 pages. In the list of used literature 28 sources, in particular 9 — in English.

The first chapter of the work substantiates the essence, purpose and tasks of civic education, provides a brief overview of theoretical issues, and clarifies the role of a foreign language in civic education.

In the second chapter, practical questions on this topic are revealed: ways of implementing civic education in foreign language classes in Ukraine and abroad.

Key words: civic education, role play, foreign language.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Виховання начатків громадянськості у старших дошкільників художньо-естетичними засобами
https://lib.iitta.gov.ua/709352/1/Ragozina_Viktoriya_stattya.pdf
2. Громадянське виховання, мета, завдання, шляхи реалізації. В.О. Сухомлинський про формування громадянськості .
<https://studfile.net/preview/9244021/page:14/>
3. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту): підруч. Для 10 кл. закл. загал. серед. освіти / О.О. Гісем, О.О. Мартинюк. – Харків : Вид-во « Ранок» , 2018 – 192 с.
<https://osvitoria.media/experience/gromadyanska-osvita-maye-dopomogy-zrozumity-yaki-supersyly-v-mene-ye/>
4. Громадянське виховання школярів
<https://osvita.ua/vnz/reports/pedagog/14458/>
5. Громадянське виховання
<https://studfile.net/preview/5189195/page:9/>
6. Громадянське виховання
<https://www.youtube.com/watch?v=BgtBJn5Zjnk>
7. Громадянське виховання учнівської молоді
<https://www.youtube.com/watch?v=XjuKYm3YMWQ>
8. Досвід громадянської освіти за кордоном , зокрема у США
<https://osvitoria.media/experience/gromadyanska-osvita-maye-dopomogy-zrozumity-yaki-supersyly-v-mene-ye/>
9. Інтегрований курс «Громадянська освіта» (рівень стандарту): підруч. для 10 кл. закладів загальної середньої освіти / Бакка Т.В., Марголіна Л.В., Мелещенко Т.В. – К. : УОВЦ «Оріон», 2018.- 240 с.

- <https://pidruchnyk.com.ua/1186-gromadyanska-osvita-10-klas-bakka.html>
10. Концепція громадянського виховання
- <https://naurok.com.ua/konceptsiya-gromadyanskogo-vihovannya-288330.html#:~:text=Громадянське%20виховання%20-%20процес%20формування%20громадянськості,політичне%2C%20юридичне%20дієздатною%20та%20захищеною.>
11. Концепція громадянської освіти в середній школі України
- https://hgi.org.ua/?ch=gr_osv_sk
12. Національно- патріотичне виховання на уроках англійської мови з використанням культурологічного та краєзнавчого компоненту
- <https://romasenko-svitlana0.webnode.com.ua/mij-dosvid/#:~:text=Формами%20патріотичного%20навчання%20можуть%20бути,конференція%2C%20інтегрований%20урок%2C%20проекти.>
13. Педагогіка формування особистості у вищій і загальноосвітній школах
- <http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua>
14. Педагогічні погляди Платона
- <https://naurok.com.ua/pedagogichni-poglyadi-platona-prezentaciya-254035.html>
15. Розвиток громадянської компетентності під час викладання різних предметів
- <https://www.youtube.com/watch?v=faf4s6u42Y4>
16. Сутність громадянського виховання , підходи та принципи виховання громадянина , мета та завдання громадянського виховання
- <https://shaatblog.wordpress.com/2015/12/24/пам'ятка/>
17. Формування громадянської компетентності на різних уроках.
- <https://www.youtube.com/watch?v=PeCtqSdeYDk>
18. “Щоб дітям було не все одно” : про досвід громадянської освіти від вчительки з Канади

<https://nus.org.ua/articles/shhob-dityam-bulo-ne-vse-odno-pro-dosvid-gromadyanskoyi-osvity-vid-vchytelky-z-kanady/>

19. Що таке громадянське суспільство і яка роль у ньому належить правовій державі

<https://www.youtube.com/watch?v=kR6VwMTFiFk>

20. Civics Education in America

<https://www.youtube.com/watch?v=m3wAumxIPkw>

21. Civic Education

<https://www.youtube.com/watch?v=1uLDKKVjovI>

22. CIVIC EDUCATION IN AMERICA

<https://www.youtube.com/watch?v=QzAyNsqgmXg>

23. Meaning and components of civic education

<https://www.youtube.com/watch?v=HLy2iL6oWy0>

24. The need for civic education in 21st-century schools

<https://www.brookings.edu/articles/the-need-for-civic-education-in-21st-century-schools/>

25. The role of civic education

https://civiced.org/papers/articles_role.html

26. Why we need civic education?

<https://www.youtube.com/watch?v=S3MvFakF6jc>

27. What is civic Engagement

<https://www.youtube.com/watch?v=x6bNwmrBPXI>

28. Why is Civic Education important?

https://www.youtube.com/watch?v=FWxOt_ZxEUU